

Sarajevo, 06.11.2017. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
30.10.2017.- 03.11.2017.

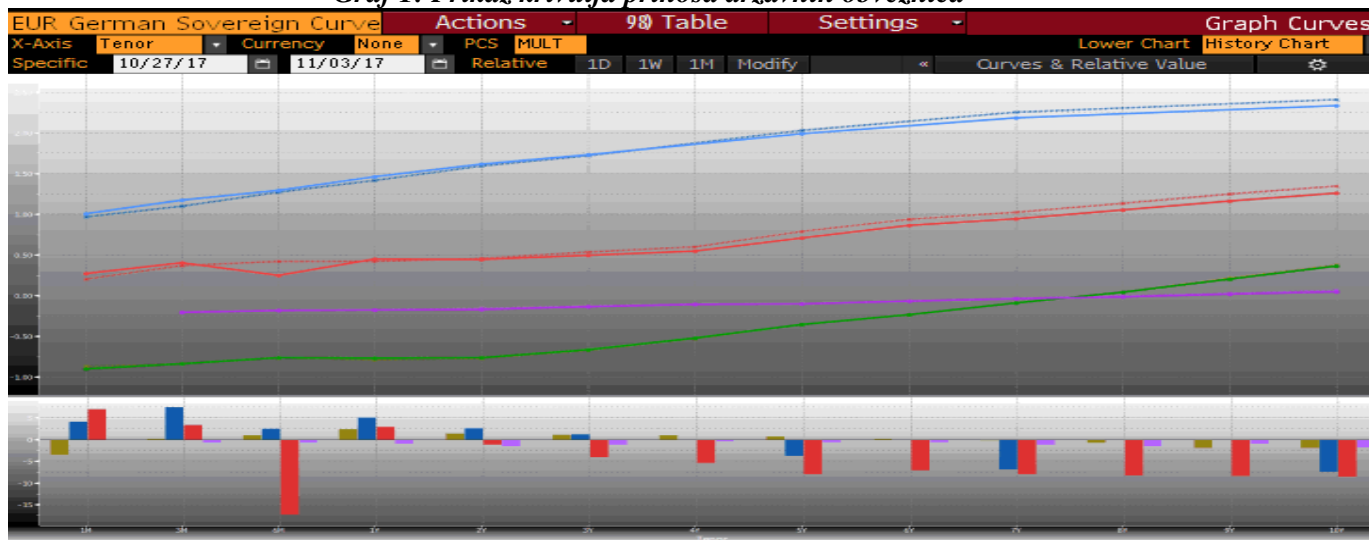
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	27.10.17	-	3.11.17	27.10.17	-	3.11.17	27.10.17	-	3.11.17	27.10.17	-	3.11.17
2 godine	-0,77	-	-0,75	↗	1,59	-	1,61	↗	0,46	-	0,45	↘
5 godina	-0,36	-	-0,35	↗	2,03	-	1,99	↘	0,79	-	0,71	↘
10 godina	0,38	-	0,36	↘	2,41	-	2,33	↘	1,35	-	1,26	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	27.10.17	-	3.11.17	
3 mjeseca	-0,795	-	-0,792	↗
6 mjeseci	-0,768	-	-0,759	↗
1 godina	-0,770	-	-0,733	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 03.11.2017. godine (pune linije) i 27.10.2017. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Nakon što je središnja Vlada Španjolske početkom proteklog tjedna bez većih opiranja preuzela kontrolu nad regionalnom Vladom Katalonije, cijene španjolskih obveznica su prilično povećane, a njihovi prinosi prilično smanjeni, pa je tako prinos desetogodišnjih obveznica smanjen za skoro 16 baznih bodova na tjednoj razini. **Rejting agencija S&P je povećala dugoročni kreditni rejting Italije na BBB sa BBB-, dok je zadržala stabilne izgleda rejtinga.** S ovom promjenom, kreditni rejting Italije prema S&P je izjednačen s rejtingom koji Italiji dodjeljuju ostale dvije vodeće agencije za dodjelu kreditnog rejtinga. Pod utjecajem ove odluke, kao i pod utjecajem učinka kretanja španjolskih prinosa, prinosi desetogodišnjih italijanskih obveznica su, također, zabilježili prilično smanjenje, koje je na tjednoj razini iznosilo 11 baznih bodova. Prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu zabilježili bitnije promjene, pa je tako došlo do blagog rasta prinosa obveznica kraćeg i srednjeg roka dospelja, odnosno do blagog smanjenja obveznica dužeg roka dospelja. Europski indeksi dionica su do polovine proteklog tjedna

bilježili svakodnevni rast, a na kraju trgovanja u srijedu Euro Stoxx indeks je dostigao 3.697,40 bodova, što je njegova najveća razina u posljednje 2,5 godine, dok je njemački DAX indeks dostigao 13.465,51 bod, što je najveći ikada zabilježen rekord (evidencija se vodi od 1959. godine). Proteklog tjedna je objavljen niz podataka o stanju gospodarstva u eurozoni koji ukazuju da je pozitivan trend rasta GDP-a nastavljen u trećem tromjesečju uz pad stope nezaposlenosti na najnižu razinu u posljednjih skoro 9 godina. Ipak, uprkos pozitivnim podacima o stanju gospodarstva, stopa inflacije u eurozoni je u listopadu prema preliminarnim podacima blago smanjena na razinu od 1,4%, a što je i dalje ispod ciljane razine od oko 2%.

Središnja banka Španjolske je objavila da bi kriza izazvana u Kataloniji, ukoliko se realizira „najgori scenario“, mogla u naredne dvije godine smanjiti rast GDP-a Španjolske i do 2,5%. Iako se u ovom izvješću navodi da je isuviše rano da se utjecaj ove krize kvantificira, središnja Vlada je već smanjila prognoze gospodarskoga rasta zemlje za sljedeću godinu na 2,3% s ranijih 2,6%. U međuvremenu, agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je preuzimanje ovlaštenja središnje Vlade u Kataloniji okarakterizirala kao pozitivno, te navela da je to smanjilo kratkoročne rizike eskalacije događaja, te tako još jednom potvrdila stanovište rejtinga od BBB+ s pozitivnim izgledima.

Po nižim prinosima Italija je emitirala petogodišnje (0,58%) i desetogodišnje (1,86%), Španjolska petogodišnje (0,336%), desetogodišnje (1,457%) i dvadesetogodišnje (2,462%) obveznice, a Francuska desetogodišnje (0,76%), petnaestogodišnje (1,01%) i tridesetogodišnje (1,74%) obveznice. Francuska je emitirala tromjesečne (-0,691%), šestomjesečne (-0,659%) i jednogodišnje (-0,606%), a Belgija tromjesečne (-0,69%) i šestomjesečne (-0,687%) trezorske zapise.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	LISTOPAD	1,5%	1,4%	1,5%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	LISTOPAD	1,1%	0,9%	1,1%
3.	GDP – EZ (tromjesečno) prelim.	III tromjesečje	0,5%	0,6%	0,7%
4.	GDP – Francuska (tromjesečno) prelim.	III tromjesečje	0,5%	0,5%	0,6%
5.	GDP – Belgija (tromjesečno) prelim.	III tromjesečje	-	0,3%	0,5%
6.	GDP – Austrija (tromjesečno) prelim.	III tromjesečje	-	0,6%	0,7%
7.	GDP – Španjolska (tromjesečno) prelim.	III tromjesečje	0,8%	0,8%	0,9%
8.	PMI indeks radnointenzivnog sektora – EZ	LISTOPAD	58,6	58,5	58,1
9.	Indeks povjerenja potrošača – EZ	LISTOPAD	-1,0	-1,0	-1,2
10.	Indeks ekonomskog povjerenja	LISTOPAD	113,3	114,0	113,1
11.	Stopa nezaposlenosti – EZ	RUJAN	9,0%	8,9%	9,0%
12.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	LISTOPAD	5,6%	5,6%	5,6%
13.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	RUJAN	11,1%	11,1%	11,1%
14.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	LISTOPAD	-	56,8	27,9

SAD

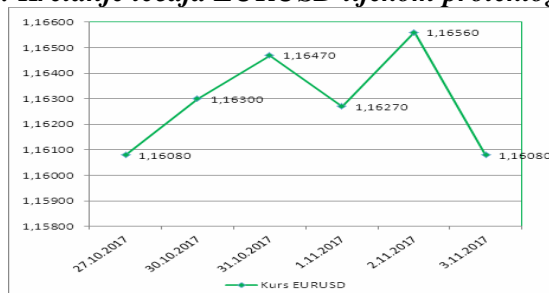
Tijekom proteklog tjedna održan je **redovni sastanak FOMC-a na kojem nije bilo izmjene monetarne politike. Referentna kamatna stopa je zadržana u rasponu od 1,00% do 1,25%**. U priopćenju objavljenom nakon ovog sastanka je navedeno da je ekonomska aktivnost SAD „čvrsta“ uprkos prirodnim nepogodama koje su tijekom rujna pogodile pojedine oblasti SAD. Retorika ovog priopćenja je bila više pozitivna u odnosu na priopćenje s prethodnog sastanka, kada je ekonomska aktivnost SAD ocijenjena kao „umjerena“, što upućuje na to da je povećanje referentne kamatne stope na sastanku FOMC-a iz prosinca veoma vjerojatno. Ipak, temeljna inflacija u SAD je i dalje ocijenjena kao „niska“, ali članovi ovog tijela nisu mijenjali očekivanja da će u srednjem roku dostići razinu od 2,0%. Program smanjenja obujma Fedove bilance stanja, koji je započet u listopadu se nastavlja. Predsjednik SAD Trump je krajem proteklog tjedna predložio američkom Senatu kandidata Jeromea Powella za narednog predsjednika Federalnih rezervi. Powell je član Fedovog Odbora guvernera, te će prema mišljenju analitičara voditi manje agresivnu politiku umanjenja monetarnih stimulansa nego što bi to po njihovom mišljenju činio John Taylor, koji je, također, bio u užem krugu imena kandidata za ovu funkciju.

Republikanci su tijekom proteklog tjedna predstavili plan reforme fiskalnog sustava SAD. Prema ovom planu, porez na profit kompanija će biti smanjen na razinu od 20% s trenutne razine od 35%. Ovaj prijedlog, između ostalog, obuhvata i promjene poreza na zarade zaposlenih. Predsjednik SAD Trump je izjavio da očekuje da će ovaj zakon u potpunosti biti usvojen do kraja ove godine.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks osobnih prihoda (M/M) RUJAN	0,4%	0,4%	0,2%
2.	Indeks osobnih rashoda (M/M) RUJAN	0,9%	1,0%	0,1%
3.	PCE deflator (G/G) RUJAN	1,6%	1,6%	1,4%
4.	Stopa nezaposlenosti LISTOPAD	4,2%	4,1%	4,2%
5.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru LISTOPAD	313.000	261.000	18.000
6.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru LISTOPAD	302.000	252.000	15.000
7.	Promjena broja zaposlenih u prerađivačkom sektoru LISTOPAD	15.000	24.000	6.0000
8.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G) LISTOPAD	2,7 %	2,4%	2,8%
9.	Indeks tvorničkih porudžbina (M/M) RUJAN	1,2%	1,4%	1,2%
10.	Indeks porudžbina trajnih dobara (M/M) RUJAN	2,0%	2,0%	2,1%
11.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M) RUJAN	-0,2%	0,3%	0,1%
12.	PMI uslužnog sektora LISTOPAD	55,9	55,3	55,3
13.	ISM uslužnog sektora LISTOPAD	58,5	60,1	59,8
14.	PMI indeks prerađivačkog sektora LISTOPAD	54,5	54,6	53,1
15.	ISM indeks prerađivačkog sektora LISTOPAD	59,5	58,7	60,8
16.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 30.RUJNA	265.000	260.000	272.000

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

U četvrtak, 2. studenoga, održana je sjednica MPC BoE na kojoj je donesena odluka da se referentna kamatna stopa poveća za 0,25% na 0,50%, što je prvo povećanje ove stope u posljednjih deset godina. Tom prilikom je priopćeno da se u budućnosti, odnosno u naredne tri godine, očekuje „veoma postupno“ povećanje ove stope. Objavljeno je da su članovi MPC glasovali sa 7-2 za povećanje referentne kamatne stope. Guverner BoE Carney je izjavio da je povećanje ove stope pojačalo neizvjesnosti oko njenog utjecaja na ekonomiju, ali da nema razloga da ti utjecaji budu veći od standardnih, te dodao da će inflatorni pritisci u zemlji vjerojatno jačati i da nije toliko važno gdje se inflacija sada nalazi, nego u kom pravcu se kreće, te istakao da će nakon povećanja referentne kamatne stope monetarna politika osigurati značajnu podršku za poslove i aktivnosti.

BoE očekuje da će Velika Britanija izgubiti do 75.000 poslova u financijskom sektoru nakon što napusti EU u 2019. godini, objavio je BBC. BoE trenutno procjenjuje planove za izvanredne situacije za financijske kompanije s ciljem smanjenja poremećaja nakon Brexita.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP) RUJAN	1,5	1,6	1,8
2.	Odobreni hipotekarni krediti RUJAN	66.000	66.200	67.200
3.	Monetarni agregat M4 (G/G) RUJAN	-	4,8%	4,4%
4.	GfK povjerenje potrošača LISTOPAD	-10	-10	-9
5.	Nationwide cijene kuća (G/G) LISTOPAD	2,2%	2,5%	2,3%
6.	PMI radnointenzivni sektor LISTOPAD	55,9	56,3	56,0
7.	PMI građevinski sektor LISTOPAD	48,5	50,8	48,1

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,88418 na razinu od 0,88771, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,3128 na razinu od 1,3077.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica MPC BoJ na kojoj nije došlo do promjena u monetarnoj politici koja se trenutno implementira. Ove odluke su donesene glasovanjem 8:1, pri čemu je novi član, Kataoka, glasovao protiv. Također, BoJ je zadržala ambiciozna inflatorna očekivanja, ukazujući na signale jačanja ekonomskog rasta, što pojačava očekivanja kreatora monetarne politike da bi inflacija mogla ubrzati ka ciljanoj razini od 2%. Guverner BoJ Kuroda je ponovio da se BoJ obvezala na održavanje “snažnih” monetarnih olakšica sve dok inflacija ne dostigne stabilnost iznad razine od 2%. U tromjesečnom izvješću koje publicira BoJ, inflatorna očekivanja su blago smanjena za tekuću fiskalnu godinu, koja završava u ožujku 2018. godine, ali su za naredne godine uglavnom zadržane optimistične projekcije. Također, zadržan je inflatorni cilj od 2% do ožujka 2020. godine.

Ministar financija Japana Aso je pozdravio rezultate guvernera BoJ Kurode ističući da je slabljenje JPY rezultat monetarnih olakšica, što je pomoglo rastu izvoza i zaposlenosti. Aso, također, smatra da koordinacija između monetarne i fiskalne ekonomije dobro funkcionira.

Ministar ekonomije Motegi je izjavio da će Vlada sačiniti dodatni proračun za tekuću fiskalnu godinu fokusirajući se na rast produktivnosti i povećanja broja radnika u segmentu brige za djecu. Montegi je, također, istakao da će se određena sredstva usmjeriti i ka rekonstrukciji štete koja je načinjena nakon jakih kiša na jugoistoku Japana, te da će jedan dio sredstava biti usmjeren ka poboljšanju konkurentnosti u sektoru poljoprivrede.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

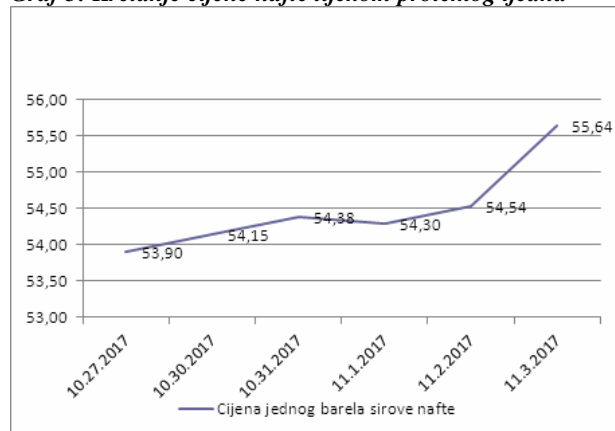
Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Maloprodaja (G/G) RUJAN	2,3%	2,2%	1,8%
2.	Stopa nezaposlenosti RUJAN	2,8%	2,8%	2,8%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) P RUJAN	2,0%	2,5%	5,3%
4.	PMI radnointenzivni sektor F LISTOPAD	-	52,8	52,5
5.	Povjerenje potrošača LISTOPAD	43,6	44,5	43,9

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast s 131,97 na razinu od 132,42. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 113,67 na razinu od 114,07.

NAFTA I ZLATO

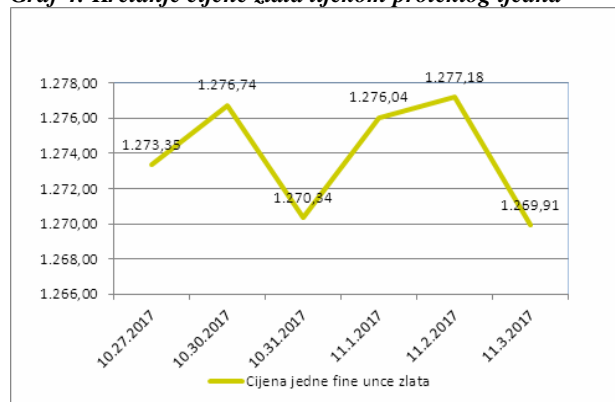
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 53,90 USD (46,43 EUR). Cijena nafte je tijekom proteklog tjedna skoro svakodnevno bilježila rast pod utjecajem očekivanja da će sporazum zemalja članica OPEC-a i drugih zemalja proizvođača nafte o smanjenom obujmu proizvodnje ovog energenta biti produžen do kraja 2018. godine. Pored toga, analitičari smatraju da je primjena ovog sporazuma utjecala na uravnoteženje ponude i tražnje za naftom, koja je duže vremenski razdoblje bila neuravnotežena, što je dovelo do značajnog smanjenja njene cijene tijekom protekle tri godine. Veoma blago smanjenje cijene nafte je zabilježeno tijekom trgovanja u srijedu, nakon što je priopćeno da je povećan obujam izvoza nafte iz SAD na rekordno visoku razinu od 2,31 milijuna barela dnevno. Trenutni obujam proizvodnje nafte u SAD iznosi oko 9,55 milijuna barela na dnevnoj razini, što je veoma blizu rekordno visoke razine od 9,61 milijuna barela, koja je zabilježena 5.6.2015. godine. Ipak, američke zalihe nafte su tijekom prethodnog tjedna smanjene u skladu sa očekivanjima za 1,8 milijuna barela. Cijena nafte je tijekom proteklog tjedna povećana na najvišu razinu od srpnja 2015. godine. Na zatvaranju tržišta, u petak, cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 55,64 USD (47,93 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.273,35 USD (1.096,96 EUR). Kretanje cijene zlata je tijekom proteklog tjedna pratilo kretanje tečaja EURUSD. Iako je tijekom proteklog tjedna održan sastanak FOMC-a, na kojem nije bilo promjena aktualne monetarne politike, pozornost sudionika na tržištu zlata je bila usmjerena na iščekivanje zvaničnog objavljivanja imena kandidata za narednog predsjednika Federalnih rezervi. Tijekom trgovanja u srijedu, cijena jedne fine unce zlata je povećana za oko 6 USD na dnevnoj razini pod utjecajem špekulacija, koje su kasnije i potvrđene, da će Trumpov kandidat za narednog predsjednika Federalnih rezervi biti Jerome Powell, aktualni član Odbora guvernera. Ova informacija je pozitivno utjecala na kretanje cijene zlata pod utjecajem očekivanja da Powell neće voditi politiku agresivnijeg umanjivanja monetarnih stimulansa u SAD. Međutim, na kraju proteklog tjedna cijena jedne fine unce zlata je smanjena za preko 7 USD pod utjecajem aprecijacije USD, kao i još uvijek prisutnih očekivanja o mogućem povećanju referentne kamatne stope FED-a u prosincu ove godine, a nakon objavljenih pozitivnih pokazatelja o rastu broja zaposlenih u SAD. Na kraju trgovanja u petak cijena zlata je iznosila 1.269,91 USD (1.094,00 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.